



INFO-TÜRK INFO-TÜRK INFO-TÜRK

bulletin mensuel • monthly bulletin • maandelijks bulletin

88

8STE JAAR • UITGEVER: TURKS COLLECTIEF VOOR UITGAVE EN VERSPREIDING • INFO-TURK - 13/2, CH. MAURICE WISERPLEIN - 1040 BRUSSEL • TEL: (32-2) 230 34 72 • JAAR-ABONNEMENT: 500 BF • PCR: 000-1168701-45 • ISSN 0770-9161

VRIJHEID OF CHIQUITA BANANAS

Nauwelijks vier maanden na de schijnverkiezingen van 6 november, worden de kiezers in Turkije op 25 maart 1984 nogmaals opgeroepen om hun stem af te geven, ditmaal met het oog op de verkiezing van de gemeenteraden, de provincieraden en de dorpsversten. Daarbij gaat het om de tweede verkiezingsshow die onder de krijgswet wordt georganiseerd.

Ondanks het feit dat alle basisrechten en -vrijheden nog steeds opgeheven zijn, dat duizende figuren van het politiek en intellectueel leven nog steeds voor militaire rechtbanken worden gedaagd, dat wegens de censuur de persvrijheid nog steeds zoek is,— durven de turkse generaals en hun buitenlandse sponsors over het “instellen van de democratie” spreken, daarbij verwijzend naar de schijnverkiezingen die op til zijn. Immers, dat waaraan ze belang hechten is niet de eerbied voor de basisrechten en -vrijheden, maar wel de schijn te redden.

Daar het überhaupt geen zin heeft om in het turkse politieke leven wezenlijke veranderingen in het vooruitzicht te stellen, althans zolang de huidige grondwet niet zal vervangen zijn door een democratische,— zullen de eerstvolgende verkiezingen, net als die van 6 november, Turkije nog steeds niet verheffen tot een lidstaat van het democratisch Europa. Hoewel op plaatselijk niveau de door het militair bewind benoemde bestuurders voor verkozenen de plaats zullen moeten ruimen, zal voor elke beslissing met betrekking tot het handhaven van de openbare orde - nu net als vroeger - het laatste woord bij generaal Evren liggen en bij de nieuwe staatsinstellingen die hem rechtstreeks ondergeschikt en onderworpen zijn. (Zie: Info-Türk, *Militaristische “democratie” in Turkije*, 1983) Wat nu de regering Ozal betreft die in de Kamer van Volksvertegenwoordigers over de absolute meerderheid beschikt, kan men er gerust van uitgaan dat dit team van “Chicago Boys” onder druk van de internationale financiële instellingen gedurende de huidige legislatuur, namelijk minstens 5 jaar, zijn monetaristisch beleid ten uitvoer zal brengen, zonder dat dit evenwel met enige vorm van contestatie ten opzichte van de absolute macht van de militairen hoeft gepaard te gaan.

Niettemin zullen de plaatselijke verkiezingen, in tegenstelling tot die van 6 november, ertoe bijdragen om de nieuwe in Turkije ontstane partijen duidelijker in kaart te brengen.

Zoals bekend, ontbond de junta na de staatsgreep alle politieke partijen en legde de voornaamste partijleiders - waaronder een paar oud-premiers - het verbod op om zich voortaan nog met politiek te bemoeien. Het doel dat hiermee door de militairen werd nagestreefd, bestond erin een nieuwe generatie politici uit de grond te stampen die geacht werden hun activiteit binnen het ideologisch en politiek kader van de nieuwe grondwet te ontplooiën, in plaats van door te gaan met het traditionele bekvechten tussen de Republikeinse Volkspartij (CHP) en de Gerechtigheidspartij (HP).

In dit opzicht, dient te worden aangestipt dat krachtens de nieuwe grondwet alle partijen die opkomen voor de arbeidersklasse en het koerdische volk totaal verboden zijn. Alle nieuwe partijen dienen zich aan het ideologisch kader van de militairen te onderwerpen.

Alhoewel het in werking treden van de nieuwe grondwet gepaard was gegaan met de oprichting van vijftien politieke partijen, kregen er slechts drie hiervan - namelijk de partijen die door de junta als de meest loyale werden beschouwd - toestemming om aan de algemene verkiezingen deel te nemen. Het betrof de Moederlandpartij (Ana-P) van Turgut Ozal, de Nationalistisch Democratische Partij (MDP) van generaal op rust Turgut Sunalp en, tenslotte, de Volkspartij (HP) van Necdet Calp, tot voor kort onder-secretaris in de militaire regering.

Ditmaal mochten, behalve de drie favoriete partijen, nog drie andere in het strijdperk treden: de Partij van de Sociaal-democratie (Sodep), de Partij van de Juiste Weg (DYP) en de Welvaartspartij (RP).

Wat de junta ook moge beweren, het is een feit dat elk van deze zes partijen zich in het openbaar opstelt als de erfgenaam van één van de na de staatsgreep verboden partijen. Hun leiders reizen nu al het land af, kennelijk met het doel de achterban van de voormalige partijen voor zich te winnen.

Onder de zes lijsttrekkers is Ozal de enige die beweert dat zijn partij vier vroegere politieke strekkingen vertegenwoordigt, weliswaar samengesmolten in een nieuwe politieke beweging: het ultra-liberalisme! Uiteraard gaat het hier om economisch liberalisme, eerder dan om een liberale houding op het gebied van de mensenrechten.

Ozal's partij heeft te kampen met de concurrentie van drie andere rechtse partijen: de Nationalistisch Democratische Partij (MDP), de Partij van de Juiste Weg (DYP) en de Welvaartspartij (RP).

Nochtans geven recente opiniepeilingen de Moederlandpartij als overwinnaar, ondanks een zeker populariteitsverlies sinds 6 november (34,6 percent per 25 februari, tegen 45,15).

Blijkens de opiniepeilingen zou de MDP enorm achteruitboeren (3,3 percent per 25 februari, tegen 23,2 percent op 6 november).

Wat de twee overige rechtse partijen betreft, ziet het er naar uit dat de DYP, met 10 percent, er niet in geslaagd is om een doorslaggevende rol te spelen, ondanks zijn imago als erfgenaam van de Gerechtigheidspartij. De RP, tenslotte, sluit de rij met 2 percent.

Steeds volgens voormelde opiniepeilingen, zou de Volkspartij (HP) achteruitboeren van 30,46 tot 9 percent, terwijl de Partij van de Sociaal-democratie de tweede plaats in de wacht zou slepen met 26 percent.

Het succes van Sodep heeft wezenlijk te maken met de persoonlijkheid van zijn leider, professor Erdal İnönü. Behalve het voorrecht de zoon te zijn van de tweede President van de Republiek, İsmet İnönü, is hij er in geslaagd heel wat burgemeesters en volksvertegenwoordigers van de vroegere Republikeinse Volkspartij (CHP) rond zich te scharen, partij die vóór de staatsgreep op een vrij grote populariteit kon bogen.

Daar het percentage "weet niet" in de opiniepeilingen nog steeds 15 pc bedraagt, lijkt het voorbarig om een gedetailleerder beeld van de situatie te schetsen.

Zoals reeds vermeld, is het een feit dat, ondanks het hevige bekvechten onder al deze partijen, geen één zich kritisch durft uit te laten over het huidig politiek bestel, noch de anti-democratische handelwijze van de militairen durft aan te klagen.

Het voornaamste mikpunt van deze hoogoplopende redetwisten, zijn de nieuwe economische maatregelen die door de Ozal regering ten uitvoer worden gebracht. In dit opzicht zou het resultaat van de plaatselijke verkiezingen als een test kunnen gelden voor het ultra-liberaal economisch beleid van de "Chicago Boys". In feite is het eigenlijk nog te vroeg voor een dergelijke test. Want voor de massa van de bevolking is het onmogelijk om de sociale gevolgen van dit beleid te evalueren, zonder ze vooraf zelf aan den lijve ondervonden te hebben. Om een verantwoord advies te kunnen geven, hadden de keizers nog zes maanden respijt nodig gehad. Maar het is precies daarom dat Ozal besloten heeft om de verkiezingen niet uit te stellen tot in de herfst, maar ze zo spoedig mogelijk te houden.

CHIQUITA BANANEN VAN OZAL

Sinds de samenstelling van de regering van de "Chicago Boys" moeten alle turkse burgers een reeks drastische economische maatregelen ondergaan die de rijken rijker maken en de armen nog armer, en die Turkije open stellen voor het internationaal kapitaal.

In overeenstemming met zijn verkiezingsprogramma maakte premier Ozal op 29 december een reeks economische maatregelen bekend waarbij de import vrij wordt en definitieve stappen gezet worden voor het converteerbaar maken van de turkse munt.

Onder het nieuw economisch programma, dat als "revolutionair" omschreven werd, mogen de welstellende turkse burgers onbeperkt deposito's in buitenlandse valuta hebben in de banken van Turkije. Voorheen mochten alleen turken die in het buitenland verbleven of er werkten, rekeningen in vreemde valuta hebben in binnen- of buitenland. Voor alle anderen was het bezit van vreemde deviezen een overtreding, strafbaar met gevangenis.

De regering hief tevens de beperkingen op het reizen naar het buitenland op. Ieder turks burger mag nu zoveel hij wil naar een ander land reizen en voor iedere trip kan hij bij de Centrale Bank deviezen aankopen ter waarde van 1000 \$. Niet is overbodig te vermelden dat men hierbij geen problemen heeft met de veiligheidsdienst en dat men gemakkelijk aan een paspoort geraakt.

De wisselwaarde van de Turkse Lire zal verder dagelijks bekendgemaakt worden door de Centrale Bank. Volgens een nieuw regeringsdecreet echter mogen andere banken in vergelijking met de Centrale Bank, daarvan 6 percent afwijken voor hun eigen transacties.

Een ander decreet bepaalt een vrijere import overeenkomstig het vrije markt programma van Ozal. De buitenlandse goederen werden in drie categorieën verdeeld: goederen die niet mogen ingevoerd worden; goederen die alleen met speciale toestemming ingevoerd mogen worden en goederen waarop geen invoerbeperkingen van kracht zijn. Alles wat niet onder de 2 eerste categorieën valt kan vrij ingevoerd worden door de vereiste invoerbelasting te betalen.

Er bestaat tevens een 4de categorie goederen die geïmporteerd mogen worden mits betaling van een supplementaire belasting. Zodanig mogen welstellende turken nu voor de eerste maal buitenlandse goederen zoals luxewagens, kleurentelevisies en scotch whisky invoeren.

Ozal houdt vol dat de buitenlandse concurrentie de turkse industriële ertoe zal aanzetten produkten van betere kwaliteit en lagere prijs te produceren en dat ze dus beter zullen kunnen concurreren op de internationale exportmarkt. De supplementaire taks op verbruiksgoederen (bijvoorbeeld 400 \$ voor een dure kleuren TV) zal gebruikt worden voor het subsidiëren van goedkope huisvesting.

Op gebied van export probeert de regering de monopolies aan te moedigen: maatschappijen die een export van 50 miljoen \$ of meer hebben zullen meer belastingvermindering krijgen dan kleine concerns.

Natuurlijk bevat ook dit pakket maatregelen van Ozal prijsstijgingen. Het turkse volk stond verstedd toen 3 dagen voor het nieuwe jaar bekendgemaakt werd dat de door de staat geproduceerde sigaretten en alcoholische dranken van 11 tot 50 percent duurder zouden worden.

Door een andere maatregel verhoogde de regering Ozal het intrestpercentage van bankdeposito's. De banken zullen 47 percent intrest betalen voor termijnrekeningen van 6 tot 12 maanden. Voorheen was dat 35 percent. Voor termijnrekeningen van 1 jaar stijgt de intrest van 40 naar 45 percent. De intrest voor zichtdeposito's daarentegen daalt van 20 naar 5 pc.

Als voorstander van vrije markt economie en een 'krap geld'-politiek beschouwt Ozal de hoge instrenten noodzakelijk om het sparen op te drijven en de inflatie te reduceren.

De eerste terugslag van het nieuwe vrij importregime van Turkije had plaats toen een zakenman uit Izmir 10 ton bananen uit Panama importeerde, dit voor het eerst sinds meer dan 40 jaar. Turkije beleefde een "bananen-dispuut".

Gezien Turkije zelf heel lekkere bananen produceert, gaf de verschijning van panamese en afrikaanse chiquita's bij de kruidenier aanleiding tot controversen.

Adnan Baser Kafaoglu, minister van Financiën van de vroegere door de militairen gesteunde regering, zei dat "de situatie van de betalingsbalans in 1984 met een waarschijnlijk deficit van 3500 miljoen \$, dergelijke maatregelen niet toelaat. Zelfs veel rijkere landen durven dergelijke liberalisering niet aan".

Volgens premier Ozal is deze reactie een nieuw voorbeeld van wat hij "bureaucratische details" /..

noemt. Vooraleer naar Davos, Zwitserland, te vertrekken, waar hij de meeting van het European Management Forum zou bijwonen, noemde hij de "bananenimport" het "zwaard van Damokles" en hij benadrukte de noodzaak om een "kunstmatige prijsverhoging van de bananen te voorkomen. Indien de prijzen stijgen zouden er weer bananen ingevoerd worden en dat zou niet alleen het geval zijn voor bananen maar voor elk artikel dat in de lijn ligt van de "filosofie van het turks model".

Hoewel deze maatregelen van de regering Ozal de voortzetting waren van deze die bepaald werden op 24 januari 1980, toen Ozal economisch regeringsadviseur was, verklaarde Ozal op de 4de verjaardag van deze door het IMF opgedrongen maatregelen, als premier van Turkije dat de benaming "het pakket van 24 januari" uit de tijd is en dat het model nu "het turks model" genoemd moet worden.

"Het systeem dat in andere landen toegepast wordt is niet identiek aan het onze," zei Ozal. "Het onze is een turks model, een turks mirakel met heel wat prestige. Waarom? Omdat het erin slaagde de inflatie de pas af te snijden en tezelfdertijd het nationaal inkomen met ongeveer 4 à 4,5 percent verhoogde en de export toenam."

Hoe het nieuw model ook genoemd wordt, sinds 24 januari 1980 maakte Turkije het proces door van de wijziging van de economische politiek gebaseerd op de "substitutie van de import", die vanaf het begin van de jaren zestig tot 1980 toegepast werd. Twintig jaar lang was de import van goederen, die ook in Turkije geproduceerd werden, absoluut verboden. Deze politiek stipuleerde het aanmoedigen en het beschermen van de nationale industrie.

Vanaf 24 januari 1980 volgde Turkije, op aanraden van het IMF, en vooral na de militaire machts-overname, deze politiek niet langer en begon men de import te liberaliseren, ondanks het feit dat het land te kampen had met een tekort aan buitenlandse deviezen. De enige remedie hiervoor was het aanmoedigen van de export door goedkope kredieten aan te bieden en door de produktiekosten van exportgoederen te drukken, dankzij het verbieden van kollektieve onderhandelingen en staking, en loonbevrozing.

Hoewel Ozal toegeeft dat het succes van zijn economisch model enorm afhangt van de balans van de export tegenover de import, zijn de tekens niet al te bemoedigend. Officiële cijfers wijzen op een stijging van de import met 5 percent voor de eerste 11 maanden van 1983. De export daarentegen blijft op hetzelfde peil. Dat betekent dat, terwijl de export in 1982, 64 percent van de import dekte, dit verleden jaar slechts 62 percent was. Het buitenlands handelsdeficit ging met 11 percent de hoogte in, tot 3.000 miljoen dollar.

Het Economisch Programma van 1984 heeft als doel 6.850 miljoen \$ export en 9.850 miljoen \$ import te verwezenlijken.

Hoe kan Ozal dit waarmaken? De export zou, in vergelijking met vorig jaar, toen ze op het peil van 1982 bleef, met 30 percent moeten stijgen. Ozal's politiek van het "voeden van het Midden-Oosten" zou ook een complete ommekeer van de op de industrie geconcentreerde trend in de export vergen. En tenslotte zouden er op grote schaal investeringen moeten gedaan worden in de infrastructuur. Ook zal er rekening moeten gehouden worden met de effecten van het vrijmaken van de import.

In vergelijking met de buitenlandse investeringen vóór de militaire coup, zijn de investeringen van de laatste 4 jaar aan de hoge kant. Momenteel ligt het doel echter nog hoger. Door de nieuwe maatregelen waartoe de regering besloot, zal Turkije een belastings-

paradijs voor buitenlandse firma's worden. Het Kabinet kreeg de bevoegdheid om de belastingsvermindering op de winst van buitenlandse firma's op te voeren tot 100 percent, of in ieder geval tot meer dan de huidige 60 percent; dit voor investeringen in "sleutel-sektoren" en in "ontwikkelingsgebieden met prioriteit". Met Kabinet kan de taks op de winst, die nu tussen 10 en 15 percent ligt voor buitenlandse firma's, tot nul herleiden.

Begint de campagne om buitenlandse investeringen aan te trekken reeds vruchten af te werpen? Het is duidelijk nog te vroeg om hierover te oordelen. De eerste proef zal genomen worden tijdens de gesprekken met de Amerikaanse en westduitse zakenlui die Turkije wellicht in februari 1984 zullen bezoeken.

ONRUST IN BUSINESS

De nieuwe economische maatregelen van de regering Ozal zaaiden niet alleen onrust onder de loonarbeiders en kleine industriëlen en zakenlui, maar ook in big business-kringen.

Tijdens de laatste meeting van de Algemene Vergadering van Turkse Industriëlen en Businessmen, (TUSIAD) op 20 januari, kwamen 2 fracties van de handelswereld, zij die hun economische macht danken aan de "substitutie van de import", en zij die zich de laatste 4 jaar verrijkten dankzij de politiek van "aanmoediging van de export" met elkaar in konflikt. Terwijl de eersten zich tevreden stellen met het verhandelen van goederen in het land zelf, richt de 2de generatie van turkse handelslui zich vooral op de landen van het Midden-Oosten.

De regering Ozal koos openlijk de zijde van de nieuwe generatie van zakenlui door het handelsprivilege met de socialistische landen toe te kennen aan 13 firma's wiens export in 1982 50 miljoen \$ bereikte.

De eerste generatie van turkse zakenlui beschuldigt de regering ervan dat ze de nieuwe monopolies dient. Als antwoord herinnerde de woordvoerder van de regering hen eraan dat de eerste generatie gedurende 20 jaar de binnenlandse markt exploiteerde dankzij de politiek van "substitutie van de import". en dat het nu de beurt is aan hen die de buitenlandse markt proberen te exploiteren dankzij de nieuwe economische politiek van de regering.

EN HET BUITENLANDS KAPITAAL?

Op 13 februari 1984 stelde het dagblad The Turkish Daily News de vraag: "Zijn de jumbo-jets van de buitenlandse investeerders gereed om op de Yesilkoy-luchthaven van Istanbul te landen?"

Het programma van de regering Ozal benadrukt de nood aan buitenlands geld om te investeren waar hij dat nodig acht. Het was echter dezelfde Ozal, die in 1980 als vice-premier van Turkije, belast met economische zaken, de deuren openzette voor buitenlandse investeerders. En het resultaat na 4 jaar praktijk is niet erg hoopvol. In 1979 waren er in totaal 91 firma's die een kapitaal van 228,1 miljoen \$ vertegenwoordigden. Tussen 1980 en 1983 kregen nog 407 andere firma's toestemming, zij vertegenwoordigden een kapitaal van 704,25 miljoen \$. In werkelijkheid bedroegen de investeringen in harde valuta slechts 253,57 miljoen \$. De resterende 450,68 miljoen \$ werden in turkse valuta geïnvesteerd door buitenlandse krediteuren die niet konden terugbetaald worden in harde valuta.

In 1980 bedroegen de investeringen op jaarbasis 97 miljoen \$, in 1981 337,51 miljoen \$, in 1982 167 miljoen \$ en in 1983 102,74 miljoen \$.

Van 704,25 miljoen \$ buitenlandse investeringen

gingen 522,77 miljoen \$ naar de verwerkende industrie, 1,95 miljoen \$ naar de landbouw, 2,97 miljoen \$ naar de mijnen en 162,8 miljoen \$ naar diensten zoals toerisme, bankwezen, transport enzovoort.

De voornaamste aandelen van vreemde landen in investeringen ziet er als volgt uit:

1. 102 Westduitse firma's - 137,16 miljoen \$
2. 84 Zwitserse - 226,02 miljoen \$
3. 45 VS - 97,18 miljoen \$
4. 22 Britse - 24,55 miljoen \$
5. 16 Nederlandse - 18,67 miljoen \$
6. 14 Italiaanse - 10,72 miljoen \$
7. 13 Franse - 37,84 miljoen \$
8. 7 Deense - 12,08 miljoen \$
9. 7 Kanadese - 7,52 miljoen \$
10. 7 Libanese - 8,65 miljoen \$
11. 5 Belgische - 4,7 miljoen \$
12. 5 Zweedse - 0,51 miljoen \$
13. 5 Luxemburgse - 13,67 miljoen \$
14. 4 Oostenrijkse - 2,45 miljoen \$

Welke fractie van de handelswereld ook gelijk heeft, het is een vaststaand feit dat Turkije in een acceleratieproces van monopolisering van alle economische sectoren zit sinds de maatregelen van 24 januari van kracht werden; en dit proces vernietigt de "mainmast", een term die Ozal gebruikt voor de massa loonarbeiders, kleine boeren, handels- en ambachtshandelaars, dit terwijl de welstellende klasse alsmaar rijker wordt.

Volgens het dagblad *Tercüman* van 19 januari waren verleden jaar 7.082 kleine ondernemingen verplicht te sluiten omdat ze niet langer opgewassen waren tegen de monopolies.

WERKENDE KLASSE VERTOORND

Het is duidelijk dat de werkende klasse steeds het slachtoffer geweest is van de drastische maatregelen van Ozal, en dat tevens nog steeds is. Dit omdat het de enige bevolkingslaag is wiens fundamentele rechten ontnomen werden.

Vanaf de eerste dag van het militair regime werd het recht om zich te organiseren in vakbonden en het recht van kollektieve onderhandeling afgeschaft. De meest strijdlustige vakbondskonfederatie, DISK, werd gesloten en de leiders ervan zijn nog steeds gearresteerd en staan terecht voor militaire hoven.

De leiders van Türk-Is, de andere vakbondskonfederatie, die meer in de openbare sektor georganiseerd is, volgen daarentegen een verzoenende politiek tegenover de junta. Sadık Side, de sekretaris-generaal van de konfederatie werd zelfs minister van Sociale Zaken en deelde tijdens de 3 jaar van repressie de verantwoordelijkheid van de militaire regering.

Ten gevolge van de reactie van internationale vakbonden schortte de Internationale Confederatie van Internationale Vakbonden (ICVV) de aansluiting van Turk-Is op zolang Side de funktie van sekretaris-generaal zou vervullen. (Ongelukkig genoeg bleef ICVV niet bij haar standpunt en nadat de voorzitter van Türk-Is, Sevket Yılmaz, eenvoudig beloofde dat Side nooit opnieuw voor dezelfde funktie zou verkozen worden, maakte ICVV de genomen beslissing ongedaan en liet men toe dat de delegatie van Türk-Is deelnam aan het wereldkongres van de konfederatie in Oslo.)

Enkele maanden later kwam de dubbelzinnige en misleidende houding van de leiders van Türk-Is duidelijk tot uiting op het nationaal kongres van deze regeringsgezinde konfederatie.

Ondanks de zogenaamde gekantheid van Yılmaz tegen de herverkiezing van Sadık Side, won deze laatste de verkiezingen. Yılmaz zelf werd opnieuw tot

voorzitter verkozen, er was geen mede-kandidaat. Na de verkiezingen vielen Yılmaz en Side mekaar in de armen en verklaarden ze dat ze "zij aan zij" zouden werken. Dit was dus totaal in strijd met de recente verklaringen van Yılmaz. Vóór het kongres verklaarde hij niet te willen werken met Side als sekretaris-generaal. Na het kongres zei Yılmaz dat hun blijken van vriendschap geen "show" maar "ernst" waren. Side vertelde de reporters: "Wij zijn geen vijanden. De voorzitter is reeds 20 jaar mijn vriend. Bepaalde mensen wilden ons tegen elkaar in het harnas jagen, tevergeefs echter."

Nog onthutsender in deze hypokrisie is de stilzwijgende goedkeuring van de ICVV in verband met het herverkiezen van Side.

De verkiezingsuitslag had echter niets weg van een echte overwinning voor het duo Yılmaz-Side. Yılmaz kreeg slechts 192 van de 349 stemmen; Side 171 van de 345. Het is de eerste maal in de geschiedenis van Türk-Is dat 2 belangrijke leiders verkozen worden met zo'n laag stemmenpercentage. Dit is het bewijs dat men niet genoeg vertrouwen in hen stelt.

In aanmerking genomen dat de koopkracht in 3 jaar met 50 percent daalde, was dit resultaat geen verrassing. Het enorme verschil tussen het inkomen van de loonarbeiders en dat van de leiders van Türk-Is was één van de redenen waarom zo gereageerd werd tegen het bestuur Yılmaz-Side. Volgens het rechts dagblad *Tercüman* van 27 december 1983 bedraagt het salaris van de ambtenaren van Türk-Is meer dan 300.000 TL (1000 \$) per maand, terwijl het minimumloon 10.000 TL (33 \$) is, en het gemiddeld loon 25.000 TL (83 \$) bedraagt.

Vóór de algemene verkiezingen steunde Türk-Is de propaganda van de junta, die beweerde dat de vakbondsrechten na de verkiezingen hersteld zouden worden en dat het systeem van kollektieve onderhandeling en staking opnieuw toegepast zou worden.

Ondanks het feit dat de verkiezingen 3 maand geleden plaats hadden, heeft men de kollektieve onderhandelingen half februari nog steeds niet hervat. De meest strijdlustige konfederatie van de turkse vakbondsbeweging is nog steeds verboden en zijn leden zitten achter tralies. Zonder een gerechtelijk verdikt worden trouwens alle gebouwen, wagens en materiaal van DISK openbaar verkocht, dit zonder het geringste protest van Türk-Is. Nochtans beloofde Türk-Is aan de ICVV zijn zuster-konfederatie te verdedigen.

Onder deze omstandigheden bezocht Generaal-President Evren op 27 januari 1984 de hoofdkwartieren van Türk-Is en van de Turkse Werkgeversvakbond (TISK). Hij drong er bij beide partijen op aan in harmonie samen te werken en hij prees Türk-Is voor zijn 'inspanning om de orde en de veiligheid in het land te bewaren. Hij verklaarde tevens dat er binnenkort opnieuw kollektieve onderhandelingen zullen plaatsvinden.

Volgens de persrapporten zullen in 1984, zelfs wanneer er opnieuw kollektieve onderhandelingen gevoerd worden, slechts een paar honderdduizend van de 4,5 miljoen loonarbeiders van deze mogelijkheid kunnen genieten. Bovendien verklaarden de regering en de werkgevers reeds dat zij geen loonsstijging zullen aanvaarden van meer dan 25 percent, dit terwijl de inflatie in 1983 meer dan 50 percent bedroeg.

Er bestaat geen twijfel dat de toepassing van de nieuwe economische maatregelen van Ozal alleen mogelijk is dankzij het in bedwang houden van de loonsstijgingen. Er is echter altijd een prijs te betalen voor dergelijke politiek. De prijs is de toenemende toorn van de loonarbeiders die, indien er geen vreedzame oplossing bestaat, opnieuw zullen overgaan tot een nieuwe golf van wilde stakingen, zoals gebeurde in de periode vóór de militaire coup.

 STAATSTERREUR

BRANDPUNT : AMNESTIE

Met de verkiezingscampagne in het vooruitzicht zagen de 6 politieke partijen, die toestemming kregen om deel te nemen aan de lokale verkiezingen, zich genoodzaakt bepaalde opmerkingen te maken in verband met deze kwestie, dit met het doel steun te krijgen van de families van gevangenen.

De Volkspartij (HP) en de Partij voor Nationalistische Democratie (MDP), beide vertegenwoordigd in het parlement, dienden nieuwe wetsvoorstellen in die amnestie verlenen aan degenen die niet veroordeeld werden voor misdaden tegen de staat. In aanmerking genomen dat de meeste politieke gevangenen juist veroordeeld werden op beschuldiging van "het plegen van een misdaad tegen de Turkse staat", heeft geen van beide wetsvoorstellen iets weg van een echte amnestie. Voor overtredingen van gemeenrecht stellen de HP en de MDP een amnestie voor, voor de gevangenen die respectievelijk veroordeeld werden tot 10 en tot 5 jaar gevangenis.

Volgens een verklaring van de minister van Justitie van 6 januari zijn er in Turkije momenteel 74.946 gevangenen; daarvan zijn er 46.473 veroordeeld, 28.473 moeten nog terechtstaan.

Minister Necat Eldem voegde eraan toe dat sinds het uitroepen van de Republiek, de wetgevende macht 110 amnestiewetten uitvaardigde, 9 daarvan voor een algemene amnestie, de andere voor gedeeltelijke of individuele amnestie. De regering Ozal zegt dat een nieuwe amnestie de zorg is van het parlement, niet van de wetgevende macht.

Anderzijds verklaarde minister van Buitenlandse Zaken Vahit Halefoglu aan het Duits dagblad *General Anzeiger* dat er momenteel 12.559 personen in de gevangenis zitten omdat ze deelnamen aan gewapende gewelddaden. Hij beweerde tevens dat er in Turkije geen politieke gevangenen zijn.

Als antwoord aan Halefoglu meldde het dagblad *Cumhuriyet* op 17 januari dat geen van de leiders of de leden van politieke partijen zoals TIP, TSIP, TKP en MSP of van verenigingen zoals TOB-DER en KOY-KOOP terechtstaan wegens gewapende aanslagen, maar wegens hun politieke of filosofische ideeën. Het blad herinnert eraan dat zelfs de broer van de premier één van de beschuldigen is in het proces van de Partij voor Nationaal Heil (MSP)

FASCISTEN VRIJGELATEN

Terwijl de discussie over het verlenen van amnestie aan politieke gevangenen verder gezet wordt binnen de grenzen, bepaald door het krijgswetbevel, en de beschuldigen van de processen van linkse organisaties hun straf uitzitten of terechtstaan onder de bedreiging tot de doodstraf of tot zware gevangenisstraf veroordeeld te worden, lieten de militaire hoven reeds veel belangrijke leiders en activisten van de fascistische beweging vrij.

Op 16 februari besloot het militair tribunaal van Ankara tot de vrijlating van de sekretaris-generaal van de Partij voor Nationalistische Aktie (MHP) voor wie de aanklager de doodstraf vroeg. Kolonel Türkes, de voorzitter van de partij, is dus de enige leider van de partij die nog opgesloten is.

Op 27 januari werd ook Ibrahim Ciftci, een fascistisch activist, die ervan beschuldigd werd in 1978 Dogan Oz, een openbare aanklager, vermoord te hebben, door een militair hof vrijgesproken. Ciftci, die bekend staat als één van de wreedste doders van de MHP, werd reeds 4 maal ter dood veroordeeld door een militair hof. Het militair hof van kassatie vernietigde echter telkens het verdikt zodat het lager hof steeds verplicht was hem vrij te spreken.

Volgens het dagblad *Cumhuriyet* van 16 januari zal het proces tegen de MHP, dat reeds 28 maanden aan de gang is, nog minstens een paar jaar duren. Na het lezen van de geschreven bewijzen, zo'n 105.000 pagina's, begonnen de militairen met het verhoren van de 3000 ooggetuigen.

Hoewel het proces 28 maanden geleden begon met meer dan 500 gearresteerde beschuldigen, zijn er vandaag nog slechts 124 in de gevangenis. De rest, inclusief alle partijleiders behalve Türkes, werd reeds vrijgelaten.

AKTIE TEGEN DOODSTRAF

De advocaten van personen die ter dood veroordeeld werden, startten een nieuwe aktie voor de afschaffing van de doodstraf in Turkije. Halit Celenk, advocaat bij de Balie, zei op 26 januari, in antwoord op de vragen van het Turks Nieuwsagentschap, dat de kwestie van de doodstraf objectief en niet emotioneel benaderd moet worden. Hij voegde eraan toe: "Het meest fundamenteel recht, het recht om te leven, wordt belet door de toepassing van de doodstraf en dit is in strijd met de principes van democratie en van beschaafde volkeren. De regering zou verantwoordelijk moeten zijn voor het beschermen van de mensenlevens. Iedereen, zij het om persoonlijke of sociale redenen, kan gedwongen zijn een moord te plegen. Een evenwichtige regering echter kan geen mens het leven ontnemen."

Celenk benadrukte dat deze straf niets 'voorkomt' en vroeg de afschaffing ervan.

Een andere advocaat, Sevket Can Ozbay, zei: "Als iemand die verscheidene beschuldigen vergezelde naar hun plaats van terechtstelling, en de weeklachten van hun familie aanhoorde, vraag ik de onmiddellijke afschaffing van de doodstraf. Dit niet te doen zal schadelijk zijn voor de toekomstige generaties."

Advokaat Mehdi Bektas, die verschillende terechtstellingen bijwoonde, zei: "Ik denk niet dat ik het nogmaals aankan getuige te zijn van dergelijke gebeurtenis. Iemand het leven zien ontnemen door regels is een ervaring die niemand, die ze beleeft, kan begrijpen"

Een andere reactie op een vraag van het agentschap kwam van advocaat Ismail Cakmak: "De doodstraf is geen straf, het is, zoals reeds veel advocaten zegden, een primitieve methode van wraakneming. Het is waar dat tijdens bepaalde perioden de toepassing van de doodstraf afneemt, en dat ze in andere perioden toeneemt. Tevens blijkt dat het toepassen van de doodstraf het aantal misdaden die gepleegd worden, niet doet dalen. De echte taak van de regering is dan niet de doodstraf uit te voeren maar voorzorgsmaatregelen te treffen opdat de burgers veilig zouden

zijn. Door het aantal werklozen te reduceren, de inflatie te drukken en gelijke lonen voor iedereen te verzekeren, zou de regering een juister politiek en economisch beleid kunnen verzekeren. Het onmiddellijk afschaffen van de doodstraf en het vergiffenis schenken aan de ter dood veroordeelden is noodzakelijk.

Volgens het Anatolisch Nieuwsagentschap stonden er op 12 december 1983, 21 doodstraffen op de agenda van de Nationale Vergadering, die goedgekeurd werden door het Hof van Kassatie en die wachten op de goedkeuring van de wetgevers.

NIEUWE DOODSTRAFFEN

Terwijl de toepassing van de doodstraf aanleiding gaf tot controverse, gingen de militaire hoven van Turkije er in de loop van januari mee door politieke gevangenen ter dood te veroordelen.

Op 24 januari veroordeelde het krijgswettribunaal van Erzurum 8 militanten ter dood, terwijl 153 anderen diverse gevangenisstraffen kregen, variërend van 1 jaar tot levenslang, dit in een proces van 291 gedaagden die ervan beschuldigd worden aangesloten te zijn bij de afdeling van Dev-Yol van de kust van de Zwarte Zee.

Dezelfde dag veroordeelde een militair tribunaal in Izmir 3 militanten van de Revolutionaire Bevrijding (DK) tot de doodstraf en 2 anderen tot gevangenis.

Op 2 januari veroordeelde hetzelfde tribunaal in Erzurum 2 andere activisten tot de doodstraf en 4 anderen tot gevangenisstraffen gaande tot 10 jaar.

Andere veroordelingen:

3.1, in Erzurum, 17 personen tot gevangenisstraf van 2 tot 20 jaar.

6.1, in Ankara, 2 vermoede leden van TDKP tot 6 jaar en 8 jaar gevangenis.

7.1, in Erzurum, 6 leden van Dev-Yol tot gevangenisstraf gaande tot 5 jaar in Izmir, één militant van TDKP tot 6 jaar gevangenis.

8.1, in Erzurum, 13 linkse activisten en 1 rechtse tot gevangenisstraffen gaande tot 10 jaar; in Elazig, 5 leden van PKK tot gevangenisstraffen variërend van 6 maand tot 13 jaar.

18.1, in Izmir, 2 vermoede leden van het Pad van de Turkse Revolutie (TDY), elk tot 4 jaar cel.

19.1, in Ankara, 3 leden van Dev-Yol tot gevangenisstraffen gaande tot 15 jaar.

23.1, in Izmir, 3 leden van Dev-Yol tot gevangenisstraffen gaande tot 14 jaar.

24.1, in Gülcük, 54 leden van Bevrijding tot celstraffen variërend tussen 3 en 5 jaar.

Het krijgswetbevel van Istanbul maakte bekend dat de militaire hoven van de streek in januari 125 personen veroordeelden tot diverse celstraffen.

TIP - LEIDERS VEROORDEELD

Op 25 januari veroordeelde het militair hof van het krijgswetbevel van Istanbul 102 beschuldigten van het proces van de Arbeiderspartij van Turkije (TIP) tot gevangenisstraffen die tot 12 jaar gingen. 4 leden van het centraal comité van de partij kregen elk 12 jaar cel, terwijl 10 anderen veroordeeld werden tot 8 jaar en 88 anderen tot 5 jaar opsluiting.

Het tribunaal besloot tevens over te gaan tot de arrestatie van 14 leden van het centraal comité die verleden jaar vrijgelaten werden.

Partijvoorzitster Behice Boran en sekretaris-generaal Nihat Sargin zijn niet opgenomen in dit proces gezien zij Turkije verlieten net na de militaire coup. Net vóór de coup bereikte de partij een kritiek stadium wegens de split binnen het centraal comité.

Na hun aankomst in Europa zeiden Boran en Sar-

gin dat hun tegenstanders in het comité uit de partij gezet werden. 3 van de 4 gedaagden die de zwaarste straf kregen zijn van de uitgesloten groep.

De andere leden van het centraal comité die de zijde van Boran-Sargin kozen, kregen lichtere straffen dankzij hun onderwerpende verklaringen voor het tribunaal. (Zie *Bulletin* Juni 1982)

NIEUWE VAKBONDSPROCESSEN

Terwijl de processen van ambtenaren van vakbonden die aangesloten waren bij DISK, bij het voornaamste proces van DISK gevoegd werden, spant de militaire aanklager van Istanbul nog steeds nieuwe processen in tegen andere vakbonden.

De processen van 16 ambtenaren van de Progressieve Vakbond van Metaalbewerkers (Dev-Maden-Sen) en van 13 ambtenaren van de Vakbond van Bioskoopbedienden (Sine-Sen) begonnen respectievelijk op 3 en 5 januari voor militaire hoven. De gedaagden worden bedreigd met gevangenisstraffen tot 20 jaar.

Anderzijds steeg het aantal gedaagden in het proces van de Vakbond van Arbeiders in de Petrochemie (Petkim-Is), nadat er 10 nieuwe beschuldigen bijkwamen, tot 87.

ANDERE NIEUWE GEVALLEN

3.1, in Istanbul, 6 personen beschuldigd van het maken van propaganda voor het boycotten van de parlementsverkiezingen van 6 november.

8.1, in Izmir, 5 vermoede leden van Dev-Yol.

13.1, in Istanbul, 5 leden van de Progressieve Jeugdvereniging (IGD).

14.1, in Ankara, 12 personen die vóór de coup van 12 september slogans schreeuwden vóór het ministerie van Culturele Zaken.

19.1, in Ankara, 20 personen beschuldigd van wapenhandel.

20.1, in Istanbul, 89 vermoede leden van de Derde Weg Fractie van het Volksbevrijdingsfront/partij van Turkije (THKP/C).

Op 7 januari werd de voorzitter van de Partij van de Juiste Weg (DYP), Yıldı Avcı, in Ankara ondervraagd door een militaire aanklager in verband met het interview dat hij gaf aan het weekblad *Nokta*.

Op 13 januari, in het proces van de ambtenaren van het Volkshuis in Ankara, vroeg de procureur de opsluiting van 9 beschuldigen en de ontbinding van de vereniging.

Op 30 januari, tijdens het proces van leden van Dev-Yol, werd de advocaat van de verdediging, Emin Deger, uit de rechtszaal meegenomen en werd hij gefouilleerd door bewakers.

MENSENJACHTEN EN ARRESTATIES

Ondanks het zogenaamd 'herstel van het democratisch leven' blijven de mensenjachten en arrestaties in heel Turkije doorgaan.

Op 4 januari, tijdens een zuiveringsoperatie in Istanbul, schoten speciale teams Gökalp Ciftcioglu, een Dev-Yol militant, dood, en arresteerden ze 35 anderen.

Twee weken later, op 19 januari, meldden de krijgswetauthoriteiten dat de veiligheidsdiensten, nog in Istanbul, 10 vermoede leden van de Revolutionaire Kommunistische Unie van Turkije (TKKB) oppakten en een ander lid, Ismail Cüneyd, doodschoten.

Andere arrestaties:

4.1, in Adana, het krijgswetbevel meldde de arrestatie van 31 vermoede leden van de Noodgroep.

19.1, in Bursa, tijdens een zuiveringsoperatie arresteerden de veiligheidsdiensten 70 personen.

AMNESTY INTERNATIONAL VRAAGT TURKIJE REKENSCHAP
VOOR DODEN IN GEVANGENIS

16 februari 1984. Amnesty International vraagt het hoofd van de turkse strijdkrachten de dood van 7 gevangenen, die in januari zouden gestorven zijn in een militaire gevangenis in Oost-Turkije, te verantwoorden.

In een dringende boodschap aan generaal Necdet Urug, de chef van de turkse generale staf, drukt de over de hele wereld verspreide mensenrechtenorganisatie Amnesty International zijn bezorgdheid uit over de meldingen betreffende het hervatten van folteren en mishandelen van gevangenen in de militaire gevangenis van Diyarbakir.

De boodschap vermeldde de namen van 7 gevangenen waarvan vernomen werd dat ze dit jaar in de gevangenis stierven. Van 4 is bekend dat ze begraven werden, zei de boodschap. In 3 andere gevallen vernam Amnesty International dat de families ingelicht werden over het overlijden van hun verwante, maar dat de lichamen niet beschikbaar waren om te begraven.

Amnesty International zei dat alle betrokken families de lichamen van hun doden moeten krijgen en toestemming moeten krijgen om een onafhankelijk medisch onderzoek te laten uitvoeren om de doodsoorzaak vast te stellen.

De oproep van Amnesty International werd voorafgegaan door een bezoek van één van zijn afgevaardigden aan Diyarbakir (gelegen op meer dan 1000 km van Istanbul) om inlichtingen in te winnen betreffende 3 gevangenen waarvan gemeld werd dat ze onder onopgehelderde omstandigheden stierven.

De militaire overheid van Diyarbakir erkende het overlijden van 2 gevangenen, Necmettin Buyuk-kaya en Yilmaz Demir. Men zei de afgevaardigde dat één van de gevangenen zelfmoord pleegde en dat de andere stierf ten gevolge van een hersentumor, zei Amnesty International. Men voegt eraan toe dat er, voor zover bekend, geen autopsie plaats had.

Sinds het bezoek van de afgevaardigde ontving de organisatie berichten over de dood van nog 4 gevangenen.

Deze doden zouden gevallen zijn nadat gevangenen van de militaire gevangenis hun 2de hongerstaking in 6 maanden begonnen. Deze hongerstaking werd gehouden uit protest tegen de beweerde hervatting van de foltering in de gevangenis en het intrekken van concessies die toegestaan werden tijdens de vorige hongerstaking in september 1983.

Een vertegenwoordiger van Amnesty International zei dat de organisatie de laatste jaren frekwent klachten over het folteren van gevangenen in Diyarbakir ontvangen heeft en dat ze er bij de overheid herhaaldelijk op aandrong alle aantijgingen te onderzoeken, en alle noodzakelijke maatregelen te treffen opdat er een einde zou komen aan de folterpraktijken.

DRINGENDE AKTIE VOOR GEVANGENE

Amnesty International startte tevens een dringende actie ten voordele van de 40-jarige leraar en syndikalist Nazif Kaleli, die sinds maart 1980 in de gevangenis zit. In oktober 1983 werd hij tot 15 jaar gevangenis veroordeeld na schuldig bevonden te zijn aan het overtreden van art 125 van de turkse strafwet betreffende separatisme als vermoed lid van de Socialistische Partij van Turks Koerdistan, TKSP. Hij zit opgesloten in de militaire gevangenis van Diyarbakir.

Amnesty International werd ervan op de hoogte gebracht dat Nazif Kaleli in koma ligt en het is niet bekend of hij overgebracht werd naar een ziekenhuis. De organisatie, die haar zetel in Londen heeft, raad aan telegrammen en expressbrieven te zenden naar generaal Kaya Yazgan, de krijgswet-commandant van Diyarbakir, teneinde diepe bezorgdheid uit te drukken over de berichten als zou Nazif Kaleli gefolterd zijn en in koma liggen.

21.1, in Adana, 20 vermoede leden van de koerdische organisatie PKK werden in hechtenis genomen.

25.1, in Erzincan, 32 vermoede leden van Dev-Yol werden gearresteerd.

28.1, in Elazig, de veiligheidsdiensten arresteerden 31 vermoede leden van Dev-Yol en 2 van PKK.

UNIFORMEN VOOR GEDAAGDEN

Ondanks de protestacties breidden de turkse krijgswetautoriteiten de praktijk van het dragen van een uniform uit door politieke gevangenen te dwingen in gevangenisuniform voor de militaire rechtbank te verschijnen.

Naar het voorbeeld van de gedaagden van Dev-Sol (zie *Bulletin* januari 1984) deden op 8 januari in Istanbul, 89 gedaagden van THKP/C hun gevangenisuniform uit en kwamen ze de gerechtszaal binnen in hun onderbroek, uit protest tegen deze praktijk. Hierop werden ze verwijderd uit de zaal.

Hetzelfde speelde zich de volgende dag af in Ankara, tijdens het proces van 10 vermoede leden van Dev-Sol.

Ook vakbondsleiders en journalisten zijn onderworpen aan deze behandeling die in strijd is met de menselijke waardigheid. Op 19 januari werden alle gedaagden van het DISK-proces, inclusief voorzitter Abdullah Bastürk, in gevangenisuniform voor het tribunaal gebracht. Ook Ali Sirmen, de redakteur van het dagblad *Cumhuriyet* stond op 3 februari in gevangenisplunje terecht voor een gerechtshof in Istanbul.

NAZIM HIKMET GEZOCHT

Nazim Hikmet, de bekendste turkse dichter ter wereld, die 20 jaar geleden in verbanning stierf, wordt gezocht door de overheid.

Op verzoek van de openbare aanklager besloot een politierechtbank in Ankara een verzameling gedichten van Nazim Hikmet, getiteld 'Groet aan de Werkende Klasse van Turkije', in beslag te nemen, en werd de dichter gedagvaard.

Hij wordt ervan beschuldigd propaganda gemaakt te hebben om de nationale eenheid en integriteit te vernietigen.

MAANDBLAD VERBODEN

Het krijgswetbevel van Istanbul verbood op 30 januari de publikatie en de verspreiding van het maandblad *Somut*. Het Blad, dat gepubliceerd wordt door het Koöperatief van Turkse Auteurs, wordt ervan beschuldigd de bevelen van het krijgswetbevel niet gerespecteerd te hebben.

118.000 BOEKEN ONDER ARREST

Het dagblad *Cumhuriyet* van 22 januari meldde dat 118.000 boeken, die tussen 1972 en 1979 gepubliceerd werden door het ministerie van Cultuur, nog steeds opgeslagen staan sinds de militaire coup. Ze zouden in beslag genomen zijn op bevel van de krijgswetoverheid omdat ze schadelijke propaganda zouden bevatten. Reeds 3 jaar onderzoekt de militaire procureur de zaak om een dossier op te stellen tegen de auteurs van deze boeken.

NIEUWE OPINIE - GEVANGENEN

Het krijgswetbevel van Istanbul maakte op 4 februari bekend dat in de loop van januari, 7 personen door de militaire tribunalen veroordeeld werden wegens het maken van 'kommunistische propaganda langs publikatie': Remzin Küçükarslan werd veroordeeld tot 23 jaar gevangenis, Muhittin Göktaş tot 7,5 jaar, Mehmet Sahin Ozkök tot 5,5 jaar, Mustafa Yütünbasi tot 15 jaar, Osman Tas tot 21 jaar, Abdullah Bulut tot 6 jaar en Nevzat Ağan tot 11 jaar.

DE ZAAK VAN EEN KOERDISCH UITGEVER

Groep 28 van Amnesty International in Marcheles-Dames, België, startte een campagne voor de vrijlating van een koerdisch uitgever, Recep Maraslı.

Hij was uitgever bij de uitgeverij Komal in Istanbul. Het huis Komal, dat vooral werken publiceerde over de geschiedenis en de cultuur van de koerden, evenals over de situatie van de koerden in Turkije, werd in 1980 tijdens de staat van beleg gesloten.

Recep Maraslı werd reeds 8 maanden opgesloten wegens zijn activiteiten als uitgever en werd in 1979

vrijgelaten. Anderhalf jaar geleden werd hij opnieuw gearresteerd, stond terecht en werd veroordeeld omdat hij een boek getiteld 'Open brief aan de president van de republiek Turkije' uitgegeven had. Ditmaal werd hij veroordeeld tot 4 jaar gevangenis, het vonnis werd in beroep bevestigd.

Op 10 januari 1983 werd hij opnieuw veroordeeld door het eerste militair hof van Istanbul, tot een totale straf van 12 jaar opsluiting, op verschillende beschuldigingen in verband met zijn publikaties.

Op 26 mei berichtte het dagblad *Milliyet* dat Maraslı opnieuw veroordeeld werd tot 3 jaar gevangenis wegens het publiceren van 2 boeken, op beschuldiging van separatistische propaganda.

ZUIVERING VAN UNIVERSITEITEN

Het dagblad *Milliyet* meldde op 1 februari dat sinds de stichting van de Hoge Raad voor het Onderwijs (YOK), 794 leden van het onderwijspersoneel van de turkse universiteiten hun ambt verlieten; 259 van hen werden door YOK op bevel van de krijgswetoverheid aan de deur gezet, 535 boden zelf hun ontslag aan of vroegen hun pensioen aan uit protest tegen de schending van de academische autonomie van de universiteiten. (de lijst van de 794 slachtoffers van YOK is beschikbaar bij Info-Türk)

Na de algemene verkiezingen gaven de praktijken van YOK aanleiding tot heel wat controverses. Zelfs de afgevaardigden van de aan de macht zijnde AnaP beschouwden YOK als een anti-demokratische instelling.

Niettegenstaande verklaarde premier Turgut Ozal dat het nog wat vroeg is om erover te denken de wet over YOK te wijzigen. "Wanneer de wetten dikwijls gewijzigd worden, verliezen ze hun efficiëntie. We moeten een tijd wachten om de tekorten van de wet korrekt te kunnen beoordelen."

Generaal-President Kenan Evren, die de oprichting van YOK wettelijk bepaalde en de leiders ervan benoemde, verklaarde aan de turkse pers dat YOK een grondwettelijke instelling is en dat de Raad bevoegd zal zijn tot de nieuwe grondwet veranderd is. Hij bevestigde zijn vertrouwen in İhsan Doğramacı, de voorzitter van YOK door op 12 januari een bezoek te brengen aan de zetel van de instelling.

IMMIGRATIE

5.1, in Frankfurt am Main, West-Duitsland, werd het privé-voertuig van een turks immigranten-arbeider in brand gestoken.

6.1, de turkse autoriteiten maakten bekend dat verleden jaar 19.400 turkse arbeiders de grenspost Kapıkule, aan de turks-bulgaarse grens, overstaken, met de bedoeling zich in Turkije te vestigen. 16.400 van hen keerden later echter terug naar de Europese landen waar ze werken, na hun familie en hun eigendommen achtergelaten te hebben in Turkije. Zij verklaarden dat ze in het buitenland gaan wonen tot ze hun pensioen krijgen.

14.1, in Wenen werd het lijk gevonden van een 35-jarig turks arbeider, Cevdet Emni, doodgeschoten.

15.1, in Osnabrück, WD, ontvingen vele buitenlandse verenigingen dreigbrieven. De politie waarschuwde deze verenigingen voor het gevaar van bombrieven en bompakketten.

18.1, in Stuttgart, WD, werd een 10-jarige turkse jongen, Bünyamin Cetin, aangevallen en geslagen door Duitse jongeren.

22.1, in Brussel kende de betoging voor de intrekking van het projekt Gol over de vreemdelingen

en voor een echte integratiepolitiek t.o.v. de vreemdelingen, een groot succes. Meer dan 7000 mensen kwamen uit alle delen van het land n.a.v. de oproep van 2 vakbondscentrales en van 150 organisaties van de Koordinatie tegen de schending van de rechten van de immigranten. De winter en de sneeuwval beletten niet dat duizenden personen de stad introkken, skanderend "belgen, immigranten, solidariteit".

26.1, in Heilbronn, WD, werd een 50-jarig turks arbeider, Emrullah Bağcı, aangevallen door een Duits racist toen hij met zijn vrouw naar een medisch onderzoek ging.

28.1, in Brussel hield de Turkse Stichting voor Religieuze Zaken zijn 2de kongres, waaraan de voorzitter van het Departement van Religieuze Zaken van de Turkse Republiek, Tayyar Altıkulaç, deelnam. Deze stichting is een initiatief van het turks militair regime om alle turkse moskees en religieuze verenigingen onder controle te hebben. Volgens Altıkulaç werden alle turkse moskees in België (meer dan 50) reeds voorzien van de nodige religieuze staf, dit terwijl meer dan de helft van de 48.000 moskees in Turkije hun gekwalificeerd religieus personeel ontnomen werd.